

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 2438
Ημερομ. Κατάθεσης: 4/7/2025

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς την κ. Υπουργό Πολιτισμού

Θέμα: «Απαραίτητη η προστασία του αρχαιολογικού ευρήματος στο Λόφο Παπούρα στο Καστέλλι Κρήτης».

Ο Βουλευτής ν. Ηρακλείου ΣΥ.ΡΙΖ.Α - Προοδευτική Συμμαχία Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης) καταθέτει προς την κ. Υπουργό Πολιτισμού ως αναφορά την από 26 Ιουνίου 2025 ανακοίνωση του Τοπικού Παραρτήματος Κρήτης του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων με την οποία επισημαίνουν ότι το μνημείο της Παπούρας θα πρέπει να προστατευτεί, συντηρηθεί και αναδειχτεί σε επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο και να μην υπονομευθεί με κανένα τρόπο η ακεραιότητά του, ο περιβάλλων χώρος του καθώς και η μελλοντική επισκεψιμότητά του με εγκαταστάσεις, όπως τα ραντάρ και οι πύργοι ελέγχου, καθώς πρόκειται για μνημείο μοναδικό σε μέγεθος, σχήμα, αρχιτεκτονική σύλληψη και εκτέλεση και είναι χρέος να διατηρηθεί το μοναδικό αρχαιοτοπίο του λόφου.

Επισυνάπτεται η Ανακοίνωση του Παραρτήματος Κρήτης του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων

Παρακαλούμε για την απάντηση και τις δικές σας ενέργειες.

Αθήνα, 01 Ιουλίου 2025

**Ο καταθέτων Βουλευτής
Μαμουλάκης Χάρης**

ΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΡΗΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ για την τύχη του μοναδικού ευρήματος στον λόφο Παπούρα

Στο πλαίσιο του έργου του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου η ανασκαφική έρευνα στον λόφο «Παπούρα» αποκάλυψε μια εξαιρετικά σπάνια κυκλική κατασκευή διαμέτρου 48-50μ., που αποτελεί μοναδική ανακάλυψη στον Αιγαιακό χώρο τόσο για την αρχιτεκτονική σύλληψη και επιμελή κατασκευή της όσο για την περίοπτη θέση πάνω από την πεδιάδα του Καστελίου. Πρόκειται για κατασκευή με δαιδαλώδη διάρθρωση επάλληλων λιθόκτιστων δακτυλίων σε διαφορετικά υψομετρικά επίπεδα, με διαπιστωμένη χρήση στην Προανακτορική έως την πρώιμη Παλαιοανακτορική περίοδο.

Τα ευρήματα υποδεικνύουν πιθανή λατρευτική χρήση του μνημείου, η οποία εφόσον τεκμηριωθεί με την ολοκλήρωση της ανασκαφικής έρευνας, θα αποτελεί ένα από τα πρωιμότερα παγκρήτια ιερά, όπως δείχνουν τα εισηγμένα αγγεία από τη Μεσαρά, την Κνωσό και τα βόρεια παράλια του νησιού. Εκτός από την κυκλική κατασκευή στην κορυφή, στα πρανή του λόφου υπάρχουν αρχαίο μονοπάτι, κτηριακό συγκρότημα και λατρευτικό σπήλαιο.

Η πρόθεση του ΔΑΗΚ (διαχειρίστριας εταιρείας) να τοποθετήσει τις εγκαταστάσεις των ραδιοβοηθημάτων, που απαιτούν εκτενείς διαμορφώσεις και ταπεινώσεις εκατέρωθεν του λόφου, σε άμεση γειτνίαση με την αρχαία κατασκευή, αποτελεί κατάφωρη παραβίαση του Αρχαιολογικού Νόμου και θα προκαλέσει άμεση και έμμεση βλάβη στο ίδιο το μνημείο και τον περιβάλλοντα χώρο του.

Θυμίζουμε, ότι τόσο το ΥΠΟΜΕ όσο και η ίδια η Υπουργός Πολιτισμού είχαν δηλώσει ότι θα αναζητηθεί άλλη κατάλληλη θέση για την τοποθέτηση του ραντάρ. Αυτή σίγουρα δεν είναι η θέση που το τοποθετεί 20,00 μ. από το μνημείο. Θεωρούμε, ότι το 2025 δεν είναι δυνατόν να μην μπορεί να εξευρεθεί τεχνική λύση, ώστε να μην επαναληφθεί μία αρχαιολογική τραγωδία, όπως της Νεολιθικής ακρόπολης στο Ζάγανι, στο πλαίσιο κατασκευής του Διεθνούς Αερολιμένα «Ελευθέριος Βενιζέλος».

Η επέμβαση αυτή και η συγκεκριμένη χρήση θα καταστήσει απαγορευτική την ανάδειξη του λόφου ως επισκέψιμου αρχαιολογικού χώρου καθώς θα προκαλέσει τεράστιες μεταβολές και αλλοιώσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και το αρχαιοτοπίο, διαταράσσοντας την άρρηκτη σχέση που τα συνδέει. Επιπλέον, οι κατασκευαστικές εργασίες, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων λατόμευση με χρήση εκρηκτικών, ενδέχεται να προκαλέσουν βλάβες στο μνημείο, του οποίου η έρευνα είναι ακόμα σε εξέλιξη.

Το Τοπικό Παράρτημα Κρήτης του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων απαιτεί το μοναδικό σε μέγεθος, σχήμα, αρχιτεκτονική σύλληψη και εκτέλεση, μνημείο της Παπούρας να προστατευθεί, να συντηρηθεί, να αναδειχθεί σε επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο και να μην υπονομευθεί με κανένα τρόπο η ακεραιότητά του, ο περιβάλλων χώρος του καθώς και η μελλοντική επισκεψιμότητά του με εγκαταστάσεις, όπως είναι τα ραντάρ και οι πύργοι ελέγχου.

Θεωρούμε, ότι είναι χρέος μας να διατηρηθεί το μοναδικό αρχαιοτοπίο του λόφου που αγκάλιαζε για χιλιετίες το μνημείο της Παπούρας, το οποίο περίμενε καρτερικά να αναδυθεί από την αρχαιολογική σκαπάνη. Μόνο τότε ο ερευνητής και ο επισκέπτης θα αποκομίζει την ανεπανάληπτη εμπειρία της επαφής με το μοναδικό αυτό μνημείο και ό,τι το περιβάλλει.